

JACO GEURTS, CDA-WOORDVOERDER LAND- EN TUINBOUW

JACO GEURTS:

‘Dit kabinet zegt niet

Jaco Geurts, CDA-woordvoerder land- en tuinbouw in de Tweede Kamer neemt luid en duidelijk stelling tegen het ‘afbraakbeleid’ dat het kabinet in zijn optiek op sommige agrarische onderwerpen voert. En hij stoort zich aan staatssecretaris Dijkema die hem afscheept met ‘anderhalf A4-tje’ over de gevolgen van het Europese begrotingsakkoord voor de landbouw. “Ik zit hier niet om vrienden te maken”

Tekst:
Gerrit Wildenbeest
Foto's: René Faas

De boer van het CDA, zo wordt Jaco Geurts (1970) in de wandelingen van de Tweede Kamer wel genoemd. Een geuzennaam vindt hijzelf. Dat hij als een van de weinige Tweede Kamerleden nog een ondernemersachtergrond heeft, vindt hij een pre. “Van de 50 nieuwe Tweede Kamerleden die in september zijn ingestroomd, zijn er maar twee of drie die dat kunnen zeggen”. Geurts’ vader en beide opa’s hadden wortels in de veehouderij. Zelf koos hij aanvankelijk, na zijn studie MTS werktuigbouw, voor een loopbaan in de techniek, maar toen hij trouwde met een boerendochter werd hij veehouder. “Tot 2001 was ik wel lid van het CDA maar voor de rest had ik weinig met de politiek”. Dat veranderde toen zijn bedrijf in het kader van de MKZ-crisis ‘geruimd’ moest worden. Een schokkende ervaring die zijn politiek bewustzijn aanwakkerde. Hij stapte voor het CDA in de gemeenteraad van Barneveld (2006, fractievoorzitter vanaf 2010 tot eind september 2012) en manifesteerde zich als lobbyist in Haagse en Brusselse kringen. In 2008 polste het Kamerlid Annie Schreijer-Pierik hem om haar als Kamerlid op te volgen, wat bij de laatste verkiezingen van 2012 leidde tot zijn intrede in de Tweede Kamer. Ondertussen rondde Geurts nog even een opleiding tot Rentmeester af aan de Agrarisch Hogeschool Larenstein.

Uw kennis zit vooral in de veehouderijhoek. Tuinders en zeker bollenkwekers beschouwen zich nog al eens als een heel bijzondere loot aan de agrarische stam.

“Elke agrarische tak is bijzonder, ik snap de ondernemers heel goed die dat van hun tak zeggen. In de verkiezingscampagne, maar ook nu maak ik tijd vrij om me onder te dompelen in de sectoren die ik minder goed ken. Ik heb veilingen bezocht en vrijwel alle glastuinbouwgebieden. Je moet er plezier in hebben nieuwe dingen te leren en willen luisteren. We hebben als CDA ook een Agro expertnetwerk op gericht, waar ook tuinders inzitten. Het gaat om je netwerk”.

Bij de verkiezingen van september heeft de VVD het CDA afgelost als partij met de grootste agrarische aanhang. Hoe probeert u de agrarisch aanhang terug te winnen?

“Die landelijke trend was al langer aan de gang, al snap ik niet waarom de VVD zo populair was onder agrariërs. Neem de tuinbouw, die heeft het lastig om voldoende gemotiveerd seizoenspersoneel te krijgen. En dan blokkeerde nota bene VVD-minister Kamp in het vorige kabinet de toegang van Oost-Europese werknemers. Ik wil graag weten wat ondernemers beweegt en ben met hen trots op de sector. De land- en tuinbouw wordt nogal eens neergezet als de

ts over de land- en tuinbouw'

oude economie, maar het is wel de kurk waar we op drijven. We moeten zichtbaarder maken wat we als CDA op lokaal, provinciaal en landelijk niveau voor elkaar krijgen. Die drieslag is de kracht van het CDA.

Boeren en tuinders zullen vooral benieuwd zijn of het CDA de kabinetsplannen op punten als het verdwijnen van de rode diesel en de verhoging van de assurantiebelasting kan bijsturen.

“Voor het tegenhouden van de afschaffing van de rode diesel hebben we geen meerderheid kunnen bereiken; de verhoging van de assurantiebelasting vinden we ook geen goed plan. Het regeerakkoord zegt eigenlijk niets over de land- en tuinbouw, er ontbreekt een visie. De PvdA laat de boeren en tuinders met lege handen achter. Jonge boeren krijgen in Nederland maximaal 20.000 ondersteuning bij bedrijfsovername, terwijl Europa de mogelijkheid biedt dat uit te breiden naar 70.000 euro. Daarmee ondersteun je familiebedrijven. Voor tuinders wil ik dit ook bereiken. Ik heb tot nu toe geen gehoor bij het kabinet gevonden voor dit pleidooi, maar ik blijf nadenken hoe we dit toch kunnen bereiken.”

In de kabinetsplannen wordt weer meer geld uitgetrokken voor natuurontwikkeling, de Ecologische Hoofdstructuur wordt toch weer van stal gehaald. Uw mening?

“Als CDA streven we naar ecologische, sociale en economische duurzaamheid. Boeren en tuinders hebben rekening te houden met wensen vanuit de samenleving, zeker in een dichtbevolkt land als Nederland. Maar er moet wel geld verdiend worden. In het vorig kabinet Rutte heeft staatssecretaris Bleker besloten minder geld te besteden aan het maken van nieuwe natuur, dit kabinet gaat daar weer meer geld aan uit-

geven, terwijl er bezuinigd moet worden. Boeren en tuinders in de omgeving van natuurgebieden weten niet meer waar ze aan toe zijn, dat baart mij zorgen. Banken worden daardoor nog moeilijker met hun financieringen. De VVD neemt niet duidelijk genoeg stelling tegenover de natuurwensen van de PvdA, ja wel op provinciaal niveau, dat doet het lekker goed voor de bühne.”

Boeren en tuinders voelen zich nogal eens in het nauw gedreven door de macht van de supermarkten. Bij elke poging om daar collectief wat aan te doen, komt men de NMa tegen als hoeder van de consumentenbelangen.

“Als wij allerlei maatschappelijke eisen stellen aan de producten van boeren en tuinders moet daar wel een eerlijke prijs tegenover staan. Ik ben nu samen met de SP aan het uitzoeken of er een soort ombudsman aangesteld kan worden, die ongeoorloofde machtspraktijken van die paar grote retailers aan de orde kan stellen. Dit kabinet zet erg in op zelfregulering via afspraken tussen de retailers en de primaire producenten, ik verwacht daar weinig heil van. Ik voel ook wel wat voor het Engelse model, waar een soort scheidsrechter boetes uit kan delen. De NMa bekommert zich alleen maar om de consument, zoals vorige week nog bleek uit een opinie-stuk van een NMa-econoom in de krant. Hij vond dat boeren zouden op moeten houden met klagen en zich moeten richten op innovatie. Het stoom kwam werkelijk uit mijn oren, het is mij een doorn in het oog dat agrarische producenten zich niet beter kunnen verweren tegen machtiger partijen.”

Nu het kabinet de product-schappen opheft staan boeren en tuinders er steeds meer alleen voor. Gaat het CDA als gekend voorstander van de

PBO's zich nog verzetten?

“Dit kabinet voert een afbraakbeleid, ook richting de product-schappen. Anderzijds kan ik de ogen niet sluiten voor de politieke werkelijkheid en die is dat een meerderheid voor afschaffing is. Ook bij een bepaald deel van de heffingbetalers zelf was er weerstand tegen de gedwongen heffingen. Ik kan vooralsnog niet meer doen dan op de problemen wijzen die opheffing met zich meebrengt. Belangrijke semi-publieke taken zijn nog niet zo 1-2-3 overgenomen; er zijn zaken die je als ondernemer niet individueel kunt organiseren.”

Recent is er een akkoord gesloten over de Europese begroting. Hoe komt de Nederlandse land- en tuinbouw er vanaf?

“De duivel zit in de details en wat die zijn kan ik niet achterhalen in het anderhalve kantje A4 dat de staatssecretaris over de landbouw ter beschikking heeft gesteld, werkelijk belachelijk. Wel duidelijk lijkt dat de andere Europese landen er qua gelden voor de land- en tuinbouw beter vanaf komen dan Nederland. Rutte c.s hebben heel erg ingezet op een lagere begroting met minder afdracht voor Brussel, maar zich te weinig afgevraagd wat er voor terugkomt. De versoepeling van de aanvankelijke vergroeningseis van 7 procent braaklegging voor natuur, is wel in lijn met onze wensen. Maar ik wil het wel eerst uitgewerkt op papier zien. Ik heb niks met braaklegging. Het is toch bizar om vruchtbare gronden gezien de wereldwijde voedselsituatie uit productie te halen? De beperkingen die aan scheuren van blijvend grasland worden gesteld, waardoor bijvoorbeeld verhuren aan bollentelers lastiger wordt, hebben zeker mijn aandacht.”

Partijleider Buma pleit voor minder Europa, maar aan het kostbare GLB wil het CDA vast-

houden. Is dat geen tegenstelling?

“Nee, wij stellen als samenleving eisen aan de land- en tuinbouw, dan mag daar best wat tegenover staan. Ik weet dat de tuinbouw zonder subsidies draait maar in andere takken kan dat nog niet. Maar ook voor de tuinbouw betekent het vrijhandelskeer binnen Europa veel. Noorwegen heeft sinds kort de importheffing op Nederlandse tuinhortensia's fors verhoogd. Als je daar als klein land individueel tegen protesteert is de kans op succes een stuk kleiner dan wanneer je dat in Europees verband doet. Wat Buma bedoelde is dat de Europese regelgeving soms te ver is doorgeschoten. Neem de nitraatrichtlijn. Wij hebben in Nederland een andere bodemgesteldheid, dan is het niet zinvol om alle landen op dezelfde manier te behandelen.”

Er is momenteel discussie over de relatie tussen neonicotinoïden-houdende gewasbeschermingsmiddelen en de bijensterfte.

“Met steun van onder andere de ChristenUnie is een motie aangenomen, waarin de staatssecretaris verzocht wordt een Europees moratorium op alle neonicotinoïden-houdende middelen in te stellen. Het CDA heeft tegen gestemd, neem toepassingen in gesloten kassen, daar komen toch helemaal geen bijen? (Inmiddels stelt de Europese Commissie voor om het gebruik van drie neonicotinoïden-houdende middelen vanaf 1 juli voor twee jaar op te schorten g.w.). Ik wil meer harde wetenschappelijke bewijzen zien voor die door de ESFA geconstateerde relatie. De belangen van sectoren moeten zeker worden meegewogen. Ook hier gaat het om het evenwicht.”